

„Názor“ / Myšlení a „názor“

Vaculík si ve věci „dvou i tří názorů“, které mívá na věci (Český snář, Brno 1990, s. 108), vyřídil ještě dodatečně jakýsi účet se mnou: prý „kdo nemůže mít víc názorů než jeden, tak nemyslí, jenom už jede“. To je typicky vaculíkovsky špatně. Dalo by se – neméně špatně – proti tomu říci, že kdo naopak několik názorů má, ani nejede, nýbrž se jen veze, nechá se „táhnout“. Protože mít víc názorů a nerozhodnout se pro jeden z nich znamená, že už nejsem (nebo jsem nikdy nebyl) jejich „pánem“, tj. posuzovatelem. Správněji to ovšem vypadá takto: člověk nesmí nevědět o jiných názorech, než jaké má sám, a navíc musí mít promyšlené a formulované své vlastní důvody, proč jiné názory nepřijímá, nýbrž odmítá, a proč trvá na svém. Pokud zůstane u několika názorů a nerozhodne se buď mezi nimi nebo pro nějaký další, původně nezmíněný a třeba netušený, nemůže být o nějakém skutečném jeho „myšlení“ ani řeči – zůstává jen u pseudo-myšlení. Což pochopitelně neznamená, že nemůže své hodnocení a rozhodování třeba odsunout, pokud věc není urgentní. Ale pak nelze mluvit o tom, že několik různých názorů „má“, ale jen o tom, že o nich ví, že je zvažoval a že zatím nedospěl k rozhodnutí. – Jinak ovšem má Vaculík o tom pouhém „přiřazování nových poznatků a vjemů tak, aby nerušily už uskladněné“, určitě pravdu. Jenže to je už jiné téma.

(Písek, 950802-1.)